

Les pràctiques externes

Índex

1. L'objectiu del Màster Interuniversitari en Joventut i Societat (MIJS).....	3
2. L'estructura del MIJS	3
3. L'assignatura Pràctiques externes	3
4. La distribució del temps en les pràctiques	4
5. Les competències i els resultats d'aprenentatge previstos en les pràctiques.....	4
6. Les tasques més habituals en les pràctiques	6
7. L'elecció del centre de pràctiques per part de l'estudiant	7
8. L'aplicació per a la gestió de les pràctiques del MIJS	7
9. Convenis i documents a formalitzar amb les institucions i centres col·laboradors.....	8
10. Les figures del mentor i del tutor o tutora i el paper de l'estudiant.....	8
11. L'avaluació de les pràctiques	9

1. L'OBJECTIU DEL MÀSTER INTERUNIVERSITARI EN JOVENTUT I SOCIETAT (MIJS)

L'objectiu del MIJS és consolidar una oferta formativa permanent en l'àmbit de la recerca, la intervenció i les polítiques públiques en joventut. Es tracta d'una proposta amb vocació interuniversitària i interdisciplinària que aspira a aplegar els professionals, els investigadors i investigadores i els i les docents que treballen o aspiren a treballar en aquest sector.

2. L'ESTRUCTURA DEL MIJS

El MIJS consta d'un programa de formació amb 60 crèdits (ECTS). Cada ECTS correspon a 25 hores de formació, ja sigui a través de classes presencials, treball en grup fora de l'aula o treball per compte de l'alumne. Realitzar el MIJS, doncs, suposa una dedicació aproximada de 1.500 hores. Aquesta dedicació s'estructura en quatre grans mòduls formatius, el quals es componen de diferents assignatures:

- Mòdul I: Estudis i polítiques de joventut (30 ECTS)
- Mòdul II: Anàlisi i acció socioeducativa amb joves (15 ECTS)
- Mòdul III: Complementos formatius en joventut i societat (5 ECTS)
- Mòdul IV: Treball final de màster (10 ECTS)

3. L'ASSIGNATURA PRÀCTIQUES EXTERNES

L'assignatura Pràctiques externes forma part del Mòdul II: *Anàlisi i acció socioeducativa amb joves* i té un valor de 6 ECTS. Es tracta d'una assignatura que vol:

- Esdevenir un exercici especialitzat de la pràctica professional en centres, projectes o serveis vinculats a l'acció, l'estudi de la joventut o les polítiques de joventut.
- Facilitar l'anàlisi crítica de l'entorn professional del treball amb joves i les figures professionals que hi intervenen: el treball multidisciplinari en el treball en joves.
- Aprofundir en les formes de treball i d'organització en aquest sector.
- Proporcionar un coneixement avançat de les institucions i serveis especialitzats de joventut (acció i investigació).
- Treballar la responsabilitat social i ètica davant els encàrrecs i la solució de problemes que es plantegen en cada situació (deontologia professional).

Els objectius d'aquesta assignatura recomanen una modalitat de formació en centres de treball, on els estudiants exerciten formes molt particulars d'aprenentatge —diferents de les activitats formatives habituals— que es consideren adients per assolir les competències previstes.

Es tracta d'unes pràctiques curriculars, en principi no remunerades. L'estudiant està en procés formatiu, tindrà un mentor (professional per part de la institució de pràctiques) que l'acompanyarà i un professor o professora del MIJS que serà el seu tutor o tutora. Les despeses de desplaçament al lloc de pràctiques, si n'hi ha, sovint van a càrrec de cada estudiant.

4. LA DISTRIBUCIÓ DEL TEMPS EN LES PRÀCTIQUES

Durant el primer semestre del curs els estudiants descobreixen les possibilitats de pràctiques i manifesten els seus interessos i disposicions. A partir del segon semestre (gener) comença el període previst per realitzar-les, preferentment durant els mesos d'abril i maig, quan pràcticament no hi ha docència del màster.

Les pràctiques en el MIJS tenen un valor de 6 ECTS, equivalents a 150 hores. La intensitat i dedicació dependrà en cada cas de la plaça de pràctiques i de les possibilitats de l'estudiant. A títol orientatiu, suggerim alguns models:

- Un mes intensiu a jornada completa (37 hores setmanals).
- Mitja jornada (matins o tardes) durant dos mesos.
- 12 hores setmanals durant tres mesos.

En qualsevol cas, l'horari de dedicació de cada estudiant a les pràctiques quedarà definit i explicat en el projecte formatiu annex al conveni de cooperació educativa signat per a cada estudiant.

5. LES COMPETÈNCIES I ELS RESULTATS D'APRENTATGE PREVISTOS EN LES PRÀCTIQUES

Les pràctiques del MIJS tenen l'objectiu explícit de potenciar i amplificar les competències dels alumnes. Superen la simple repetició de tècniques ja apreses, van més enllà del treball poc qualificat, però no traspassen als estudiants responsabilitats de difícil assumpció. Sí que poden suposar un elevat grau d'autonomia exigible a un estudiant de màster. En general, podem dir que les pràctiques pretenen afavorir:

- El coneixement i el contacte amb un entorn productiu/professional.
- La identificació de línies de treball i de formes d'organització.
- L'experimentació de la responsabilitat personal davant els encàrrecs.
- La prospectiva de la inserció professional futura.
- L'adequació de l'actitud en l'exercici professional.
- La relació entre l'activitat professional concreta i la formació acadèmica.
- La vinculació de l'exercici pràctic amb els continguts formatius de les assignatures.
- La realització d'aprenentatges transferits per altres experiències professionals.

El MIJS, en el seu pla d'estudi, preveu unes competències bàsiques, transversals i específiques que en el cas de les pràctiques es concreten en les següents competències i resultats d'aprenentatge:

B.4. Analitzar críticament les principals polítiques i accions en matèria de joventut.

- Saber transmetre d'una manera clara i sense ambigüitats, a un públic especialitzat, els resultats procedents de la investigació científica o de l'àmbit de la innovació més avançada, així com els fonaments més rellevants sobre els quals se sustenten.

T.1. Treballar en un equip interdisciplinari i fer aportacions al treball col·lectiu.

- Haver desenvolupat la capacitat d'analitzar i autoavaluar els seus coneixements i capacitats quan participa en equips de caràcter multidisciplinari, i tant investigadors com professionals, altament especialitzats en la joventut.

- Ser capaços de demostrar la capacitat d'anàlisi dels processos realitzats en el treball en equips interdisciplinaris altament especialitzats en l'àmbit de la joventut.
 - Haver desenvolupat l'autonomia suficient per participar en projectes d'investigació i col·laboracions científiques o tecnològiques dins les polítiques i el treball juvenil, en contextos interdisciplinaris.
- T.2. Comunicar-se i mantenir relacions interpersonals de forma efectiva, de manera especial amb diferents col·lectius juvenils.
- Demostrar la capacitat de comunicar-se de manera apropiada, i amb el registre propi del sector, amb joves i diferents professionals implicats en els estudis i les polítiques de joventut.
 - Ser capaç d'establir comunicació amb joves i aplicar i reconèixer els recursos de la dinàmica de grups i les tècniques i aportacions precises de diferents disciplines.
 - Ser capaç de mostrar una actitud d'escolta i saber expressar-se de forma assertiva amb diferents col·lectius juvenils.
- T.3. Analitzar críticament la deontologia professional i promoure avenços en les reflexions i formulacions ètiques vinculades al treball socioeducatiu amb joves i en l'exercici de la professió.
- Ser capaços d'assumir i actuar d'acord amb els principis i les orientacions ètiques i deontològiques que inspiren el treball juvenil i les polítiques de joventut.
- T.6. Analitzar críticament les pròpies aportacions i intervencions i les del altres professionals implicats en el sector professional, així com les dels joves mateixos.
- Ser capaç d'analitzar situacions socials específiques i d'estructurar una reflexió crítica argumentada, relacionant continguts vinculats amb els risc i el consum de determinades substàncies.
 - Haver desenvolupat les habilitats suficients per analitzar i avaluar críticament situacions juvenils, fins amb informació incompleta o limitada.
- E.2. Dissenyar, organitzar i projectar aplicacions i avaluacions d'accions, programes i plans vinculats al sector juvenil.
- Ser capaços d'assumir responsabilitats del propi desenvolupament professional i de l'especialització en l'àmbit de joventut en diferents camps d'intervenció.
- E.3. Investigar i projectar innovacions en el treball juvenil i en la política de joventut.
- Haver desenvolupat l'autonomia suficient per participar en projectes de recerca i col·laboració científica en l'àmbit de la joventut i les polítiques de joventut.
 - Ser capaç d'analitzar situacions complexes mitjançant el desenvolupament de noves i innovadores metodologies de treball adaptades al treball i la investigació en joventut.
 - Ser capaç d'assumir la responsabilitat del propi desenvolupament d'especialització a partir de la correcta gestió del projecte de recerca.

6. LES TASQUES MÉS HABITUALS EN LES PRÀCTIQUES

Les tasques en l'exercici de les pràctiques professionals són massa variades i disperses com per enumerar-les. Varien molt en funció de l'oferta o proposta realitzada per la institució acollidora. A grans trets, i sense voluntat de ser exhaustius, podem referenciar:

- **Participació en recerques àmplies** (superiors al temps de pràctiques i complexes en el desplegament i contingut): col·laborar amb investigadors que estan implicats en un projecte aprovat de recerca sobre joventut per tal de tenir contactes amb la formulació teòrica i la metodologia, el pla de treball, els marcs de referència, les hipòtesis de treball i la tria d'opcions de recerca. Participar en aspectes concrets de la recerca (a l'abast i sota supervisió o indicació dels investigadors): per exemple, recerca bibliogràfica i documental, disseny d'instruments i indicadors, aplicacions informàtiques, etc.

Participar, finalment, en sessions de treball o debat a l'entorn de la recerca o pla de treball, lectura de materials de base, consulta i tractament de bases de dades, anàlisi parcial sota supervisió, etc.

- **Participació en recerques curtes** (ubicades en el temps de pràctiques i senzilles quant a desplegament i contingut): col·laborar amb investigadors o assumir responsabilitats si fa el cas en recerques a l'abast de l'alumne (per exemple, anàlisi de perfils d'usuaris de serveis, avaluació d'impactes d'accions, disseny d'instruments d'anàlisi, estudis de curta dimensió sobre serveis adreçats a joves).
- **Participació en programes** (superiors al temps de pràctiques i generalment complexos quant a desenvolupament i contingut): col·laborar amb tècnics implicats en programes de joventut i participar en aspectes concrets del programa a indicació del seu responsable (anàlisi, disseny, organització, intervenció, avaluació, etc.). Òbviament, participar en les sessions de treball i aportar el coneixement i les competències adquirides.
- **Col·laboració i suport en les activitats pròpies de l'entitat:** documentació i prospecció informativa, aplicació de tècniques, assistència a sessions de treball de camp, ajuda a la planificació i l'organització del treball i dels recursos humans, intervenció en grups i contextos juvenils, etc.
- **Altres activitats vinculades a projectes i programes:** hi ha moltes altres accions que tenen a veure amb el treball que es realitza a les entitats acolloïdores de pràctiques. En aquest sentit, aquestes tasques dependran sobretot de l'especificitat i tipologia de la institució acolloïdora i del programa concret on s'integri cada estudiant.

En resum, les activitats potencials a realitzar en les pràctiques poden ser (i són) molt àmplies i variades. Convé que les activitats tinguin un lligam i un sentit entre si i que puguin ser fàcilment llegides en el marc d'un projecte o programa. Els estudiants del màster, precisament perquè estan en formació, no poden assumir responsabilitats en determinades accions o processos, però tampoc s'han de reduir les seves pràctiques a accions de baixa qualificació i de rutina. És important establir acords que garanteixin unes pràctiques que posin en joc les competències que pertocuen a un estudiant de postgrau i que permeten diferenciar-lo d'estudiants en pràctiques d'altres nivells formatius. En l'articulació de les accions, i amb el suport del tutor o tutora, és on els alumnes poden desplegar més competències i adquirir-ne de noves. L'èxit de les pràctiques, per tant, depèn força de la fase prèvia (contactes i definició d'activitats i funcions) i de l'establiment del pla de treball a realitzar a través del conveni de cooperació educativa i del contracte de pràctiques que se signen.

7. L'ELECCIÓ DEL CENTRE DE PRÀCTIQUES

Durant els primers mesos (octubre-desembre) els estudiants faran arribar a la coordinació d'estudis una fitxa amb les preferències i interessos per a la realització de les pràctiques. Els estudiants poden consultar a través del moodle els centres i algunes de les propostes de pràctiques. Si escau, també poder fer propostes d'altres institucions per fer les pràctiques.

Des de la coordinació del màster s'estudiaran les peticions de cada estudiant i s'assignaran els llocs de pràctiques, així com el tutor o tutora que en farà el seguiment.

8. CONVENIS I DOCUMENTS A FORMALITZAR AMB LES INSTITUCIONS I CENTRES COL·LABORADORS

Les institucions i centres de pràctiques se seleccionen en funció de la diversitat d'àmbits i funcions que representa el treball en joventut. Per això es té en compte el Consells Assessor del MIJS, així com també la

manifestació d'interessos dels estudiants. Els centres de pràctiques s'acorden a partir del següent procediment:

1. Un primer contacte entre la universitat i el centre serveix per constatar que hi pot haver un interès mutu a acollir un estudiant de pràctiques amb el perfil formatiu que proporciona aquest màster.
2. Tot seguit la universitat fa arribar a les entitats i institucions amb les quals té conveni —i a les que estiguin interessades a tenir-lo— la fitxa que permet entrar les dades de la institució i les propostes de pràctiques que s'ofereix per el curs actual. Aquesta informació queda registrada a l'aplicació informàtica, que els estudiants poden consultar a l'hora d'escollir les pràctiques.
3. En el cas que hi hagi interès per part d'un estudiant a ocupar la plaça de pràctiques proposada, la universitat es posarà en contacte amb la institució i se signarà el conveni específic de cooperació educativa.
4. En la primera trobada, el mentor (tutor o tutora per part del centre de pràctiques), juntament amb l'estudiant i el tutor o tutora del MIJS, completaran i signaran el contracte de pràctiques, en què es detalla el pla de treball que es realitzarà durant les pràctiques, així com l'horari i els dies.

9. LES FIGURES DEL MENTOR I DEL TUTOR O TUTORA I EL PAPER DE L'ESTUDIANT

Les pràctiques dels MIJS s'estructuren a partir de la relació entre el mentor, el tutor o tutora i l'estudiant.

- El tutor o tutora: és un professor o professora del MIJS i és responsable de:
 - Vetllar perquè tota la documentació de les pràctiques estigui correcta i al dia.
 - Supervisar i avaluar les pràctiques de cada estudiant.
 - Presentar l'estudiant a la institució de pràctiques i resoldre les incidències que sorgeixin.
 - Realitzar com a mínim tres tutories amb l'estudiant: al començament de les pràctiques, durant el procés de pràctiques i una al final.
- El mentor: és un professional que a través de la pràctica en el treball o la recerca en joventut assumeix l'acompanyament de l'estudiant en el lloc de pràctiques i en fa el guiatge. És responsable de:
 - Garantir la signatura del conveni de cooperació educativa per part de la institució o signar-lo ell mateix, si és el cas.
 - Definir i signar el contracte de pràctiques juntament amb el tutor o tutora i l'estudiant.
 - Fer l'acompanyament-guiatge de l'estudiant durant l'estada de pràctiques.
 - Emplenar, al final de les pràctiques, l'informe d'avaluació a través del qual valorarà el procés de pràctiques que ha realitzat l'estudiant.
- L'estudiant en pràctiques: és un alumne matriculat en el MIJS i és responsable de:
 - Signar i complir el conveni de cooperació educativa.
 - Definir i signar el contracte de pràctiques juntament amb el mentor i el tutor o tutora.
 - Assistir a les tutories pactades amb el tutor o tutora.
 - Elaborar i presentar la memòria de pràctiques, que ha d'incloure l'autoavaluació.
 - Realitzar i presentar la fitxa d'intercanvi de pràctiques.
 - Fer la valoració del funcionament de les pràctiques a través de la fitxa prevista.

10. L'AVALUACIÓ DE LES PRÀCTIQUES

Les pràctiques són un espai formatiu privilegiat i, per tant, s'han considerat com una matèria fonamental en la formació d'aquest mestratge. Això vol dir que seran també motiu d'avaluació específica i que l'estudiant haurà d'assolir una qualificació mínima per superar-les.

10.1. Què s'avalua

L'assoliment de les competències encomanades a l'estada de pràctiques. Per a això s'aplicarà una rúbrica en què es té en compte:

- L'estada de pràctiques a partir de l'informe d'avaluació del mentor (50 % de la nota final).
- La memòria de pràctiques (40 % de la nota final).
 - Claredat, ordre, redacció i coherència.
 - Bibliografia i fonts de documentació.
 - Redacció descriptiva.
 - Anàlisi valorativa i reflexiva.
- La sessió d'intercanvi de pràctiques (10 % de la nota final).
 - Participació en la sessió d'intercanvi.
 - El seguiment i aprofitament de les tutories.

10.2. Com s'avaluen

A través dels diferents instruments dissenyats específicament:

- El compliment i assoliment del pla de treball establert en el contracte de pràctiques.
- Les tutories i el seguiment que cada tutor o tutora fa amb l'estudiant assignat.
- L'informe d'avaluació que elabora el mentor.
- La correcta presentació de la memòria de pràctiques. Es tracta del treball que caldrà lliurar un cop fetes les pràctiques. Aquesta memòria ha de constar de dues parts:
 - a) Una primera part descriptiva del subsector, el pla de treball inicial i el desenvolupament de les pràctiques.
 - b) Una segona part valorativa i reflexiva en què es justifiquin i comentin els aprenentatges i competències assolides. S'ha d'entendre com un informe d'autoavaluació de tot el procés de pràctiques en què l'estudiant pot optar per un format lliure. En el cas de voler utilitzar una pauta orientativa, suggerim que es poden tractar els aspectes següents:
- El compliment dels acords presos i de les tasques encomanades.
 - Grau de compliment.
 - Qualitat del treball realitzat.
 - Iniciativa, interès, disposició mostrada.
- Aportació realitzada al funcionament del centre o servei de pràctiques.
- Valoració global de les pràctiques realitzades.

- La memòria tindrà els annexos que es cregui oportú en relació amb el treball, intervenció o recerca realitzada. Aquest document es lliurarà al tutor o tutora, que és qui l'avaluarà. El límit per presentar la memòria de pràctiques al tutor o tutora serà a començament del mes de juny, i en cada edició del MIJS s'establirà la data concreta.
- La sessió d'intercanvi de pràctiques. Aquesta sessió es realitzarà durant el mes de juny i s'hi compartiran els principals aprenentatges realitzats i es contrastaran punts de vista.

10.3. Qui avalua les pràctiques

Les pràctiques són avaluades per:

- El mentor, a través de l'informe que farà arribar al tutor o tutora, en el qual donarà compte de l'assoliment de les competències que ha demostrat l'estudiant i d'altres aprenentatges que s'hagin assolit.
- L'estudiant, a través de la memòria de pràctiques, en la mesura que autoavalua el procés d'aprenentatge realitzat i les competències assolides.
- El tutor o tutora, que recull l'informe pautat del mentor i la memòria de pràctiques de l'estudiant. Disposa també del projecte formatiu acordat i del seguiment realitzat a través de les tutories. Finalment, també té en compte la participació activa d'aquest estudiant en la sessió d'intercanvi de pràctiques que es realitza conjuntament amb els altres estudiants del MIJS. Amb tots aquests instruments, el tutor o tutora empena la rúbrica final d'avaluació de les pràctiques i redacta l'informe final d'avaluació.

10.4. La qualificació final de les pràctiques

La qualificació final de les pràctiques corresponen al tutor o tutora i es realitza a partir de:

- El compliment de l'estada de pràctiques (50 % de la nota final) segons el que s'hagi pactat en el contracte de pràctiques i a partir del seguiment fet a través de les tutories i els informes d'avaluació tant del mentor com de l'estudiant mateix a través de la memòria.
- L'elaboració i presentació de la memòria de pràctiques (40 % de la nota final).
- La participació activa en la sessió d'intercanvi de pràctiques (10 % de la nota final).

Per superar l'assignatura cal haver aprovat cada una d'aquestes parts separatament.

Per a més informació:

Consulteu:

- Normativa de pràctiques acadèmiques externes de graus i màsters, aprovada pel Consell de Govern en la sessió ordinària núm. 8/12, de 20 de desembre de 2012 (eBOU-429), i modificada per la Comissió Delegada de Docència i Estudiants en la sessió de 5 de març de 2015, i per acord del Consell de Govern en la sessió ordinària núm. 3/2019, de 2 de maig de 2019 (eBOU-1544)

<https://www.udg.edu/ca/estudia/Tramits-normatives-i-preus/Normatives/Practiques-academiques-externes-de-graus-i-masters>